

Udomiteljstvo u Hrvatskoj

Stojimanov, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:376862>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-29**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

SARA STOJIMANOV

UDOMITELJSTVO U HRVATSKOJ

Završni rad

Pula, rujan, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

SARA STOJIMANOV

UDOMITELJSTVO U HRVATSKOJ

Završni rad

JMBAG: 0303083807, redoviti student

Studijski smjer: Predškolski odgoj

Predmet: Obiteljska pedagogija

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Pedagogija

Znanstvena grana: Obiteljska pedagogija

Mentor: doc. dr. sc. Sandra Kadum

Pula, rujan, 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika _____ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

_____

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA O KORIŠTENJU AUTORSKOG DJELA

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu
Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

_____

_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

_____

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. UDOMITELJSTVO	2
2.1. Vrste udomiteljstva	2
2.2. Uvjeti za (ne)bavljanje udomiteljstvom.....	3
2.3. Opskrbnina i osobna naknada za rad udomitelja	4
2.4. Prava i obveze udomitelja i djeteta	5
3. UDOMITELJSTVO U HRVATSKOJ	6
3.1. Udomitelji i udomljena djeca u Hrvatskoj.....	7
3.2. Broj udomljene djece	9
3.3. Prijedlozi za poboljšanje rada udomitelja i centra za socijalnu skrb.....	9
4. OBITELJSKI ZAKON.....	10
5. SOCIJALNA SKRB.....	12
6. UDRUGE UDOMITELJA	15
6.1. Udruga „Oaza“	15
6.2. Udruga „Nada“	16
6.3. Udruga „Zipka“	16
6.4. Udruga „Toplo srce“	17
6.5. Udruga „Tobolac“	17
7. POSTANI UDOMITELJ	18
8. INTERVJU.....	20
8.1. Intervju sa udomiteljicom Jelkom Vukelić	20
8.2. Intervju socijalna radnica	28
8.3. Intervju sa udomljenim djetetom - Ivan Mustafić.....	30
9. ZAKLJUČAK	31
LITERATURA.....	33
POPIS SLIKA	34
SAŽETAK.....	35
SUMMARY	36

1. UVOD

Tema završnog rada je udomiteljstvo, njezini oblici i kvaliteta života kod udomiteljskih obitelji. Riječ je o danas sve popularnijoj temi iz razloga što se povećao broj djece koja su smještena po domovima i udomiteljskim obiteljima. Rad sadrži intervju udomiteljice Jelke Vukelić, socijalne radnice i udomljenog djeteta Ivana Mustafića kako bi građane i roditelje osvijestilo o problemu zanemarivanja djece. Radom se želi potaknuti ljude na brigu oko djece, poboljšanje uvjeta života kod biološki roditelja ili pak kod udomiteljskih obitelji. Važno je građanima pružiti mogućnost upoznavanja sa zanimanjem udomiteljska, što ono sve pruža i koje su njegove ljepote. Iako udomiteljski posao nekad iziskuje puno truda, ipak je dobro znati kako nekom djetetu upravo sa smještajem kod udomiteljske obitelji, vi možete pomoći. Nadalje, u radu se prikazuje kako djeca provode život kod udomiteljskih obitelji, zbog čega se osobe žele baviti zanimanjem udomitelja i koji su razlozi odvajanja djeteta od bioloških roditelja. Djeca se od bioloških roditelja odvajaju zbog zanemarivanja, zlorabe položaja i nasilja. Nakon odvajanja, djeca se smještaju u udomiteljske obitelji. Udomiteljska obitelj je obitelj koja djetetu pruža brigu na način da mu ponajprije pruža ljubav i sigurnost, zatim smještaj, hranu, odjeću i obuću, zdravstvenu skrb, odgoj i obrazovanje.

Cilj ovog rada je istražiti što je udomiteljstvo, koji su oblici udomiteljstva, što znači udomiteljska obitelj, što je centar za socijalnu skrb i koje su njegove obveze, tko sve pruža potporu i pomoć udomiteljima i kako građani mogu postati udomitelji. Osim pojmovnog određenja, cilj je istražiti zbog kojih se razloga djeca odvajaju od bioloških roditelja, što je socijalni radnik i koja je njegova obveza kod udomljavanja djece. Svrha rada je intervjuom predložiti život udomitelja, njihove obaveze i emocije, život djeteta koji prolazi kroz proces odvajanja od bioloških roditelja te zanimanje socijalnog radnika i njegove obaveze. Također, cilj je kroz razne metode istraživanja radom prikazati pomoću kojih oblika za udomiteljstvo može saznati i potaknuti građane da se upravo oni odluče za to zanimanje, odnosno da se odluče pomagati onoj djeci kojoj je to potrebno.

Strukturno se rad sastoji od sedam poglavlja. Nakon uvodnog dijela slijedi poglavlje koje opisuje udomiteljstvo, njegove vrste, uvjete za (ne)obavljanje udomiteljstvom, prava i obveze udomitelja i djeteta te visinu naknada i opskrbinu udomiteljima. Drugo poglavlje govori o udomiteljstvu na području Hrvatske,

provedenim projektima za poboljšanje kvalitete života u udomiteljskoj obitelji te nam prikazuje broj udomljene djece u rasponu od nekoliko godina. Nakon toga slijedi poglavlje koje daje značenje Obiteljskog zakona, opisuje prava i obveze roditelja i djece. Četvrto poglavlje daje značenje u zanimanje socijalnog radnika, njegove obaveze i opisuje ustanove koje sadrži centar za socijalnu skrb. Peto poglavlje pruža uvid u Udruge udomitelja širom Hrvatske, njihovo središte, kontakt i poslovanje. Nakon toga slijedi poglavlje s informacijama potrebnim za obavljanje zanimanja udomitelja. Zadnje poglavlje sadrži intervjuje koji prikazuju život udomitelja i udomljenog djeteta.

2. UDOMITELJSTVO

„Udomiteljstvo jest oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava skrb u udomiteljskoj obitelji“ (Zakon o udomiteljstvu, 2011:103). „Svrha udomiteljstva je osigurati skrb i potporu korisniku u poticajnom i pozitivnom obiteljskom okruženju u skladu s njegovim individualnim planom promjene“ (Zakon o udomiteljstvu, 2017:71).

Udomiteljska obitelj je obitelj koja djetetu ili odrasloj osobi osigurava smještaj, hranu, odgoj, brigu o zdravlju i obrazovanju. Upravo takva obitelj je djetetu ili odrasloj osobi puno prirodniji i humaniji oblik nego smještaj u ustanovi jer udomiteljska obitelj korisnika prihvaća kao svojeg člana, pruža mu svu potrebnu ljubav i brigu te je korisnik uključen u obiteljske situacije i njihovo okruženje.

Kod udomitelja može boraviti do troje djece ili četvero odraslih osoba, osim ako se ne radi o majci sa malim djetetom, braći i sestrama te djeci kojima je smještaj nužno potreban (Zakon o udomiteljstvu, 2011).

Djeca koja se smještaju kod udomitelja, odnosno kod udomiteljskih obitelji su djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Djeca bez roditelja, djeca koju roditelji zanemaruju i koji zlorabe roditeljsku dužnost te djeca koja su žrtve obiteljskog nasilja koje može biti fizičko, psihičko i/ili seksualno.

2.1. Vrste udomiteljstva

U Zakonu o udomiteljstvu 115/18 prema članku 10. udomiteljstvo se može obavljati kao:

- tradicionalno,

- udomiteljstvo kao zanimanje,
- srodničko udomiteljstvo.

Tradicionalno udomiteljstvo obavlja osoba koja ispunjava uvjete iz Zakona o udomiteljstvu te je ujedno i član udomiteljske obitelji, a djetetu ili odrasloj osobi pruža smještaj, hranu te vodi brigu o njegovom zdravlju. Naknadu za rad i pravo na opskrbninu ima ona osoba koja obavlja tradicionalno udomiteljstvo, odnosno udomitelj. Udomiteljstvo kao zanimanje dijeli se na standardno udomiteljstvo i specijalizirano udomiteljstvo za djecu. Standardno udomiteljstvo je udomiteljstvo koje može obavljati udomitelj koji je šest mjeseci obavljao tradicionalno udomiteljstvo, koji nije u radnom odnosu, koji pruža smještaj za troje djece ili četvero odraslih osoba te koji je izabran od strane Povjerenstva.

Međutim, specijalizirano udomiteljstvo za djecu može obavljati onaj udomitelj koji je završio Sveučilišni ili stručni studij pedagogije, socijalnog rada, predškolskog odgoja, logopedije, sestrinstva i edukacijske rehabilitacije te mora imati tri godine radnog staža u radu s djecom. Ujedno, takvom udomitelju su potrebna posebna znanja i vještine u radu s djecom i njihovim potrebama. Svaka osoba koja se bavi udomiteljstvom kao zanimanjem, bilo to standardno udomiteljstvo ili specijalizirano udomiteljstvo za djecu, ima pravo na opskrbninu, naknadu za rad i prava iz mirovinskog i obveznog zdravstvenog osiguranja.

Srodničko udomiteljstvo je udomiteljstvo koje mogu obavljati baka, djed, sestra, brat, stric, teta, ujak, odnosno osobe koje su srodnici djetetu ili odrasloj osobi koja se udomljava. Srodnici postaju udomitelji djetetu ili odrasloj osobi kada Centar za socijalnu skrb utvrdi da je to u interesu djeteta.

2.2. Uvjeti za (ne)bavljanje udomiteljstvom

U Zakonu o udomiteljstvu 115/18 prema članku 14. udomiteljstvo može obavljati osoba:

- koja je navršila 18 godina;
- koja živi u Hrvatskoj i njezin je državljanin;
- koja je mlađa od 60. godine, osim ako Centar za socijalnu skrb ne odredi drugačije;
- koja je završila minimalno srednju školu;

- koja je dobila potvrdu od Centra za socijalnu skrb da se može baviti udomiteljstvom;
- koja ima Zakonom propisane sve uvjete za stanovanje udomljenog djeteta.

Potrebno je da osoba koja želi obavljati udomiteljstvo ili član njezine obitelji s kojim živi ostvaruje više od 70% od iznosa koji je potreban za potrebne naknade samca ili cijelog kućanstva. Centar za socijalnu skrb nakon svih ispunjenih uvjeta od strane udomitelja, procjenjuje obitelj, odnose u obitelji, motiv za bavljanje udomiteljstvom, stambene uvjete i što oni sve nude. Procjenjuje se prihvaćanje ostalih članova obitelji na novo dijete ili odraslu osobu. Potrebno je da osoba koja postaje udomitelj obavi psihološko testiranje. Nakon svih procjena koje obavlja Centar za socijalnu skrb, osoba koja je podnijela zahtjev postaje udomitelj, odnosno on i svi članovi kućanstva postaju udomiteljska obitelj.

Udomiteljstvom se ne može baviti osoba:

- kojoj su poremećeni obiteljski odnosi;
- koja ima bolest ili je u stanju dovesti u opasnost život udomljenog djeteta ili odrasle osobe;
- koja je društveno neprihvatljivog ponašanja, odnosno koja je osuđena za kazneno djelo, nasilje u obitelji te koja je ovisna o alkoholu i opojnim drogama.

2.3. Opskrbnina i osobna naknada za rad udomitelja

Opskrbnina nije plaća udomitelja već je to određeni iznos koji centar za socijalnu skrb isplaćuje udomitelju za životne troškove djeteta, troškove nastale brigom o njegovu zdravlju i troškove obrazovanja. Kolika će biti opskrbnina ovisi o samom djetetu, njegovom zdravstvenom stanju te godinama starosti.

Osobna naknada za rad udomitelja također se ne smatra plaćom. To je određeni novac koji dobiva udomitelj od strane centra za socijalnu skrb za uloženi trud oko skrbi djeteta. Udomitelj mora potpisati ugovor sklopljen između njega i centra za socijalnu skrb, a koji govori o pravima i obvezama udomitelja. Vlada Republike Hrvatske određuje osnovicu za socijalnu skrb i naknadu, a visina naknade udomitelju je određeni postotak od navedene osnovice koji ovisi o broju udomljene djece ili odraslih osoba.

2.4. Prava i obveze udomitelja i djeteta

Udomitelj ima svoja određena prava i obveze. Prava koje ima udomitelj jesu pravo na zaštitu identiteta i diskreciju, pravo na sve podatke vezane uz dijete ili odraslu osobu koju je potrebno udomiti, odnosno podatke vezane uz njegove roditelje i situaciju zbog koje je udaljen iz biološke obitelji, pravo na uključenost u sastavljanje plana i programa vezanog za razvoj djeteta i svladavanje svih poteškoća zbog udaljenosti od bioloških roditelja. Udomitelj ima pravo na zaštićenost i privatnost ostalih članova udomiteljske obitelji kao i na pomoć centra socijalne skrbi prilikom preuzimanja djeteta ili odrasle osobe. Također, ima pravo na podršku centra za socijalnu skrb i udruga udomiteljskih obitelji kada je riječ o rješavanju poteškoća koje ima dijete ili odrasla osoba prilikom stanovanja kod njih. Osoba koja postaje udomitelj ima pravo na usavršavanje kroz razne radionice i prezentacije koje provodi centar za socijalnu skrb ili određena udomiteljska udruga. Kada udomitelj naiđe na problem u rješavanju poteškoća vezanih uz dijete ili odraslu osobu, tada ima pravo na podršku pravnih osoba, pedagoga, psihologa i drugih.

Udomitelj uz prava koja im prilikom obavljanja tog zanimanja ima i određene obveze, prema članku 46. Zakona o udomiteljstvu 115/18, koje mora ispunjavati, a to su:

- pružiti djetetu ili odrasloj osobi svu potrebnu brigu za njegov život što uključuje stanovanje, obroke, odjevne predmete, odgoj i obrazovanje, brigu o zdravlju i osobnoj higijeni;
- članovima udomiteljske obitelji reći potrebne informacije o djetetu ili odrasloj osobi koju će primiti;
- djetetu ili odrasloj osobi što više olakšati prilagođavanje na novu obitelj i sve članove u njoj;
- brinuti o zdravlju djeteta ili odrasle osobe u obliku osobne i medicinske zdravstvene skrbi;
- omogućiti pomoć djetetu ili odrasloj osobi tijekom njegovog obrazovanja te ga usmjeravati na završetak istoga i pružiti mu podršku pri pronalasku posla;
- zaštititi identitet djeteta ili odrasle osobe, njegove osobne podatke i dignitet;
- voditi brigu da se dijete pravilno razvija i stekne obrazovanje;

- pomoći djetetu prilikom strukturiranja svog karaktera i osobnosti;
- uključiti dijete u razne aktivnosti tijekom slobodnog vremena;
- bilježiti sve važne informacije i situacije tijekom djetetovog boravka u udomiteljskoj obitelji;
- dijete ili odraslu osobu redovito uključivati u susrete sa svojim roditeljima, braćom i sestrama te drugim srodnicima;
- sudjelovati na raznim radionicama s članom svoje udomiteljske obitelji radi usavršavanja u svom zanimanju.

U Zakonu o udomiteljstvu 115/18 prema članku 53. prava koje ima dijete smješteno u udomiteljskoj obitelji:

- biti upućeno u sve što se događa u vezi njega, njegovih roditelja i prelaska u udomiteljsku obitelj;
- na brigu i ljubav te pravilan razvoj;
- na posjećivanje svojih roditelja i braće i/ili sestara;
- na zaštitu osobnog digniteta;
- na zaštitu od nasilja u udomiteljskoj obitelji;
- na pružanje podrške udomitelja i centra za socijalnu skrb kod privikavanja na novu okolinu i daljnji razvoj;
- na prisustvovanje prilikom upisa u izvannastavnu aktivnost, osnovnu ili srednju školu;
- na odgoj i obrazovanje koje mu pruža udomitelj i udomiteljska obitelj;
- na zdravstvenu, psihološku i tjelesnu zaštitu;
- na uvažavanje njega samoga i svih njegovih potreba;
- na žalbu centru za socijalnu skrb ako se osjeća ugroženo ili zanemareno od strane udomiteljske obitelji.

3. UDOMITELJSTVO U HRVATSKOJ

Istraživanja koja su proveli UNICEF od 2000. do 2007. godine pokazuju da je udomljeno dijete, za razliku od djeteta smješteno u dom, odgajano s ljubavlju i pažnjom. Udomitelji dijete odgajaju da ono ima percepciju o samome sebi, da stekne samopouzdanje i poštovanje sebe i drugih. Djeca odgajana od strane udomiteljskih

obitelji su društvenija i lakše ulaze u interakciju s drugom djecom, a prema njima pokazuju određeno poštovanje. Oni nisu zatvoreni u sebe, govore o svojim problemima, stvaraju prijateljstva koja je ujedno pomažu da prebrode situaciju u kojoj su se našli, takva djeca nisu agresivna i puna mržnje. Oni pokazuju prema drugima onu ljubav koji su dobili od svojih udomitelja, a upravo tu ljubav nemaju djeca koja su smještena u domu za djecu. S druge strane, udomljena djeca imaju problema tijekom školovanja i stjecanja samostalnosti zbog povezanosti s biološkim roditeljima od kojih su odvojeni. Problemi postoje i kod prilagođavanja na novu obitelj i njihove navike življenja.

Kako bi se smanjio broj djece u domovima i pružilo što više ljubavi i brige, UNICEF je organizirao 2005. godine inicijativu pod nazivom „Svako dijete treba obitelj“ u kojoj su sve zainteresirane osobe mogle dobiti informacije o udomiteljstvu i postupku udomljavanja. Nakon nekoliko mjeseci u centru za socijalnu skrb prijavilo se 110 novih obitelji koje su stekli zvanje udomitelja. Tijekom rada navedene inicijative UNICEF je organizirao obučavanje djelatnika centra za socijalnu skrb kako bi mogli pomagati roditeljima u rješavanju problema te samim time smanjili broj udomljene djece.

Od 2000 do 2007. godine provedeno je nekoliko istraživanja koja govore o potrebama udomljene djece tijekom njihovog razvoja, njihovom psihičkom stanju i samopouzdanju, o zaštiti djece i njihovih prava te o poboljšanju brige o udomljenoj djeci od strane udomiteljske obitelji i centra za socijalnu skrb. Istraživanja pokazuju kako je udomljenoj djeci pružena ljubav, potpora i briga jednako kao i onoj djeci koja žive s biološkim roditeljima. Dokazano je kako je dijete pri dolasku u udomiteljsku obitelj povučeno i zatvoreno u sebe, no nakon nekog vremena provedenog u toj obitelji dijete postaje privrženo, govori o svojim problemima, prošlosti, biološkim roditeljima, problemima u obitelji, prijateljima i događajima koji se trenutno događaju u njegovom životu. Udomljeno dijete ima mogućnost odabira odjevnih predmeta, obroka, upisa u aktivnost i školu. UNICEF-ova istraživanja pokazuju kako 70% udomitelja djecu vodi na obiteljska druženja, ljetovanja, zimovanja i u posjet obitelji (Žižak, 2010.).

3.1. Udomitelji i udomljena djeca u Hrvatskoj

Istraživanje udomitelja u Hrvatskoj koje je 2007. godine odradila agencija „Plus“ na nekoliko stotina ispitanika podijeljena je na četiri područja. Prvo područje koje je agencija obradila govori o tome koliko su udomitelji informirani o svom zanimanju,

pravima i obvezama koje moraju izvršavati i poštovati. Ustanovljeno je kako udomitelji i ostale osobe nisu dovoljno informirani te da bi centar za socijalnu skrb trebao pružati više informacija.

Drugo područje koje je ispitano odnosi se na motivaciju i zainteresiranost udomitelja. Udomitelji se školuju upravo za to zanimanje iz razloga što nemaju svoju vlastitu djecu, voljni su pomoći i djeci pružiti dom, pažnju i ljubav, zbog događaja koji su im obilježili prošlost ili zbog toga što su s djetetom rodbinski povezani. Najviše osoba bavi se udomiteljstvom zbog suosjećanja prema djeci i njihovoj prošlosti. Kada osoba udomi dijete tada postaje njegov drugi roditelj, odnosno djetetu pruža svu potrebnu toplinu, pažnju i ljubav.

Treće područje koje je ispitano vezano je za pružanje podrške udomiteljima i njihovo usavršavanje. Istraživanja su pokazala kako udomitelji podršku najčešće traže od svojih članova obitelji pa tek onda od centra za socijalnu skrb, pedagoga i psihologa. Istraživanja agencije „Plus“ pokazala su da je 92% udomitelja odlazilo na organizirano usavršavanje koje je provodio centar za socijalnu skrb, a 18% udomitelja sudjelovalo je na radionicama koje su organizirale udomiteljske udruge (Žižak, 2010.).

Zadnje područje koje je agencija „Plus“ istražila vezano je uz udomljeno dijete. Navedeni su i razlozi izdvajanja od roditelja, opisano djetetovo emocionalno i psihološko stanje, navedeni su problemi s kojima se djeca susreću te je prikazan način podrške udomiteljima i udomljenom djetetu. Najčešće se udomljavaju djeca stara između sedam i četrnaest godina te je podjednaka zastupljenost između muške i ženske djece. Uočen je problem između komunikacije udomitelja i centra za socijalnu skrb kod planiranja aktivnosti za rast i razvoj djeteta, kao i problem kod nedostatka pružanja podrške djetetu od strane centra za socijalnu skrb. Dijete koje je izdvojeno od roditelja susreće se s problemima tijekom prilagodbe na novu obitelj i tijekom svog školovanja što mu značajno otežava njegov mentalni razvoj, razvoj samopouzdanja i samopoštovanja. Problemi s kojima se susreću udomitelji jesu obrazloženje djetetu zašto je ono kod njega, noćne more s kojima se dijete suočava, agresija kao reakcija na izdvajanje od bioloških roditelja, loša komunikacija s centrom za socijalnu skrb i nedostupnost njihovih stručnih djelatnika. Nadalje, problemi postoje i kod zanemarivanja sebe i članova obitelji zbog brige koju je potrebno pružiti djetetu, nezaštićenost njihovih prava i prava ostalih članova obitelji, nedovoljne naknade za stvari potrebne djetetu za život i nedovoljno podataka o udomljenom djetetu.

Kako ne bi dolazilo do većih problema i kako bi se isti riješili, potrebno je osigurati više stručnih djelatnika socijalne skrbi, osigurati veću naknadu za udomljeno dijete, raditi na poboljšanju komunikacije između udomitelja i centra za socijalnu skrb i prenositi udomiteljima više potrebnih informacija vezanih uz dijete koje udomljavaju što se odnosi na njegov prijašnji život, probleme i zdravstveno stanje.

3.2. Broj udomljene djece

Prema podacima Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, od 2003. do 2007. godine broj udomljene djece se previše ne razlikuje. 2003. godine udomljeno je 2484 djece, a narednih godina broj se nije uvelike mijenjao. Tako je 2007. godine broj pao na 2105 djece što znači da je to 379 djece manje u razdoblju od 5 godina. Rezultati pokazuju kako je centar za socijalnu skrb radio na rješavanju problema u obitelji, ali i dalje ima prostora za poboljšanje i smanjenje broja udomljene djece (Žižak, 2010.).

3.3. Prijedlozi za poboljšanje rada udomitelja i centra za socijalnu skrb

Kako bi se smanjio broj djece u domovima i povećala kvaliteta udomiteljskih obitelji, potrebno je poboljšati nekoliko segmenata u radu udomitelja i centra za socijalnu skrb. Za daljnje poboljšanje važno je:

- odrediti što je udomitelj, koji je njegov zadatak, prava i obveze
- informirati osobe o udomiteljskom zanimanju, omogućiti im uvid o potrebnoj dokumentaciji i zadovoljavanju stambenih uvjeta
- djetetu obrazložiti zašto ga se odvaja od bioloških roditelja i omogućiti mu izbor udomitelja
- usavršiti udomitelje u području pružanja brige o djetetu
- usavršiti stručne djelatnike i udomitelje u području pripreme djeteta na odlazak u novu obitelj i vraćanje biološkim roditeljima
- omogućiti djetetu, što je više moguće, viđanje s biološkim roditeljima
- omogućiti udomiteljima, što je više moguće, usavršavanja, radionice, grupne razgovore i individualne razgovore s psiholozima, pedagogima i pravnim osobama. Putem navedenih razgovora udomiteljima će se pružiti podrška kako bi oni odgojili udomljeno dijete na najbolji mogući način te djetetu pružili potporu tijekom suočavanja s problemima u vezi odvajanja od bioloških roditelja.

Potrebno je da centar za socijalnu skrb provodi istraživanja o broju udomljene djece, najčešćim problemima u obitelji, kvaliteti smještaja kod udomitelja, kvaliteti skrbi o djetetu i njegovim zadovoljenim potrebama. Broj djece u domovima smanjit će se kada centar za socijalnu skrb poduzme potrebne mjere za poboljšanje i osigura što kvalitetniji život kod udomiteljskih obitelji.

4. OBITELJSKI ZAKON

Obiteljski zakon 2012. godine propisuje prava i obveze roditelja, djece i drugih skrbnika kao i zaštitu nad djecom i odraslima. Definira odnos žene i muškarca, roditelja i djece, posvojenje i udomljavanje.

Obitelj je zajednica u kojoj žive muškarac i žena čija je veza oformljena brakom te koji brinu o vlastitom, udomljenom ili posvojenom djetetu. U tradicionalnim obiteljima, što je danas nešto rjeđe, zajednički žive roditelji, djeca i bliža rodbina kao što su baka, djed, stric sa svojom obitelji i/ili ujak sa svojom obitelji. Zajedničko kućanstvo, u današnje vrijeme, čine roditelji i djeca.

Žena porođajem postaje djetetova majka, a otac djeteta je ženin bračni partner ili izvanbračni partner koji rođenjem djeteta priznaje očinstvo. Obitelj čine majka, otac i dijete ili majka/otac i dijete. Pod pojmom kućanstvo smatra se svaka obitelj koja je u srodstvu ili nije, a u zajedničkom su stanovništvu te zajednički dijele izdatke potrebne za život. Djetetove potrebe i želje trebali bi zadovoljiti roditelji kao i pružiti mu skrb. Djetetu je potrebno pružiti ljubav, pažnju i brigu što uključuje smještaj, hranu, odjeću i obuču, odgoj i obrazovanje, higijensku i zdravstvenu skrb. Također, vrlo je važno da roditelji svoje dijete zaštite od obiteljskog nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja. Dijete moraju odgajati na način da ga zaštite i poštuju njegova prava, odgajati ga kao emocionalnu, plemenitu, etičnu, upornu i poduzetnu osobu kako bi ono razvilo svoj vlastiti identitet. Prema članku 98. Obiteljskog zakona roditelji su dužni financijski skrbiti o djetetu do njegove punoljetnosti ili dok ne nađe posao i bude spremno skrbiti samo o sebi.

Članak 87. Obiteljskog zakona govori o pravima djeteta, a ona su:

- pravo na roditeljsku brigu i pružanje ljubavi;
- pravo na zaštitu od svih oblika nasilja;

- pravo na zadovoljavanje osobnih potreba;
- pravo na život i stanovanje s biološkim roditeljima;
- pravo na viđanje biološki roditelja ako je smješteno u udomiteljskoj obitelji ili je dijete rastavljenih roditelja;
- pravo na slobodu izbora kod odabira osnovne i/ili srednje škole, aktivnosti u slobodno vrijeme, pronalaska zaposlenja nakon obrazovanja.

Prekrše li roditelji ili skrbnici navedena prava djeteta, centar za socijalnu skrb dužan je intervenirati. Obvezni su razmotriti obiteljsku situaciju, utvrditi što se događa i ako je to potrebno zaštititi dijete. Dvije su mogućnosti koje centar za socijalnu skrb ima pri izboru mjera za zaštitu djeteta, a one ovise o problemu u obitelji i pravima koje je roditelj prekršio. Centar za socijalnu skrb prema tome odlučuje hoće li roditeljima oduzeti dijete i smjestiti ga kod udomitelja ili će roditeljima uputiti upozorenja s obrazloženjem u njegovim propustima kod skrbi o djetetu. Centar je dužan pratiti promjene u obitelji ako dijete nije oduzeto roditeljima te prema potrebi usmjeriti roditelje i djecu na psihološku pomoć. Ona uključuje grupne razgovore i podršku roditeljima prilikom skrbi o djetetu i zadovoljavanju njegovih potreba. Centar je u mogućnosti roditeljima doći u nenajavljeni posjet kako bi dobili uvid u promjene koje se događaju u obitelji i je li dijete zaštićeno.

Prekršena prava djeteta zbog kojih centar dolazi u nadzor prema članku 114. Obiteljskog zakona su zanemarivanje prilikom odgoja i obrazovanja, higijenskih navika, zdravstvene skrbi i izgladnjivanja. Roditelji krše prava djeteta kada ga prisiljavaju na rad, a da za to nije dobno sposoban, kada nad djetetom primjenjuju fizičko ili seksualno nasilje te kada dijete odgajaju da bude agresivno, da krade ili se prostituira, koristi opojnim sredstvima i/ili alkoholom.

Djetetove obaveze prema članku 90. Obiteljskog zakona jesu:

- uvažavanje bioloških roditelja ili skrbnika;
- suosjećanje prema biološkim roditeljima ili skrbnicima;
- poštivanje roditeljskih pravila;
- pomaganje u kućanstvu prema mogućnostima i dobi.

Kako su roditelji dužni poštovati prava djeteta, tako je dijete dužno poštovati i izvršavati obveze koje su propisane zakonom. Centar za socijalnu skrb dužan je

intervenirati tek kada dijete izvršava obveze koje nisu u razini s njegovom dobi i njegovim mogućnostima. Tada dolaze u nadzor i dužni su provesti navedeni postupak koji se primjenjuje kada roditelj krši prava djeteta.

5. SOCIJALNA SKRB

Socijalna skrb je profesija koja se bavi pružanjem skrbi, pomoći i podrške onim osobama i/ili djeci koje su žrtve obiteljskog nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja, koje nemaju mogućnosti ispuniti uvjete potrebne za život i razvoj te koje nemaju financijsku mogućnost za ispunjavanje prehrambenih, zdravstvenih i higijenskih potreba. „Radi sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka i stanja socijalne ugroženosti socijalnom skrbi pruža se potpora obitelji, posebice djeci i drugim osobama koje ne mogu brinuti same o sebi“ (Zakon o socijalnoj skrbi, 2007:11).

Profesiju socijalne skrbi vrše institucije socijalne skrbi, organizacije, vjerske zajednice i pravnici, pedagozi, psiholozi, udomitelji i njihove obitelji, domovi za djecu i odrasle (Zakon o socijalnoj skrbi, 2007).

„Ustanove socijalne skrbi su:

- Obiteljski centar;
- Centar za socijalnu skrb;
- Dom socijalne skrbi;
- Centar za pomoć i negu“ (Zakon o socijalnoj skrbi, 2007:13).

Obiteljski centar je centar koji roditeljima i djeci pruža pomoć i podršku u obliku stručnog informiranja. U suradnji s pedagozima i psiholozima bave se obiteljskim problemima, odnosima između roditelja te roditelja i djece. Skrbe o očuvanju zdravlja djece i mlađih osoba, a ponajviše kada su u pitanju opojne droge i alkohol. Sudjeluju, kada je to potrebno, u organizaciji djetetovog slobodnog vremena i uključivanja u aktivnosti, a i aktivno uključuju mlađe osobe u humanitarni rad.

Obiteljski centar Pula od 2008. godine pruža podršku tijekom rješavanja nastalih problema u obitelji. Štite dječja prava, kao i prava svih članova obitelji, sudjeluje u unapređenju kvalitete života, pružaju stručna savjetovanja roditeljima i djeci kada im je to potrebno te organiziraju razne edukacije i radionice za poboljšanje odnosa u obitelji.

Obiteljski centar radi na komunikaciji između roditelja te roditelja i djece, sudjeluju u smanjivanju nasilničkog ponašanja među djecom na način da probleme rješavaju razgovorom, organiziraju radionice za djecu koje su vezane za verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Obiteljski centar provodi i zanimanje dadilje što uključuje provjeru osobe koja se želi baviti tim zanimanje, utvrđuje jesu li zadovoljeni uvjeti prostora i povremeno odlazi u kontrolu osobi koja se bavi zanimanjem dadilje kako bi utvrdili poštuju li sva prava djeteta, pruža li im kvalitetnu skrb te zadovoljava li djetetove životne potrebe. Obiteljski centar Pula, podružni je obiteljski centar centra za socijalnu skrb Pazin sa adresom Sergijevaca 2. Sve potrebne informacije građani mogu dobiti preko maila czss.pazin_obiteljskicentar@optinet.hr te na broj telefona 052/391-425.

Centar za socijalnu skrb je organizacija koja pomaže djeci i/ili odraslim osobama kod novčanih, zdravstvenih i/ili obiteljskih problema. Stručni djelatnici centra za socijalnu skrb sudjeluju u procesima kod posvojenja, udomljavanja djece, u razvodu braka u kojem ima malodobnih osoba, provođenju prevencija kod nasilja u obitelji i u zaštiti djece koja imaju poteškoće u razvoju.

Centar za socijalnu skrb kod udomljavanja djece zbog obiteljskog nasilja, zanemarivanja, ovisnosti o opojnim sredstvima i/ili alkoholu i zlouporabe roditeljske dužnosti obvezna je udomitelje upoznati s djetetom koje udomljava, odnosno prenijeti im sve informacije o njegovom životu i zdravstvenom stanju. Također, centar za socijalnu skrb izabire onog udomitelja i udomiteljsku obitelj koja je najbolja prema osobnim zahtjevima djeteta i njegovim razvojnim mogućnostima. Centar za socijalnu skrb, dijete tijekom boravka u udomiteljskoj obitelji, obilazi i nadgleda kako se snalazi u obitelji, kako se razvija te uočava promjene koje se događaju u njegovom razvoju. Obvezni su udomiteljima i djeci pružiti psihološku, medicinsku i pravnu pomoć kada im je to potrebno. Udomiteljska obitelj je u redovitoj komunikaciji s centrom za socijalnu skrb kako bi mogli pratiti dijete, njegovo zdravstveno stanje i pripremiti ga za eventualni povratak u vlastitu obitelj ili na posvajanje.

Centar za socijalnu skrb dužan je pružiti potrebne informacije svim zainteresiranim osobama koje žele postati udomitelji. Potrebno je organizirati razne prezentacije i radionice kako bi zainteresirane osobe za to zanimanje stekle određeno obrazovanje. Tijekom radionica potrebno je da se pokaže motivacija i zainteresiranost. Centar za socijalnu skrb, radi usavršavanja udomitelja, obavezan je provoditi nekoliko radionica na godinu.

Dom socijalne skrbi dijeli se na:

- dom za djecu i mlađe osobe,
- dom za odrasle osobe,
- dom za djecu i odrasle.

Dom za djecu i mlađe osobe je dom u kojem su smještena ona djeca koju su roditelji zanemarili, čiji su roditelji ovisni o opojnim sredstvima ili alkoholu te djeca koja imaju poremećaje u razvoju i ponašanju. Pula ima svoj dom za djecu i mlađe osobe koja je sa radom započela 1961. godine. Dom pruža djeci stalni boravak, cjelodnevni ili poludnevni boravak, odgoj, obrazovanje i organizirane grupne i individualne radionice sa stručnim djelatnicima. Uz navedene oblike pružanja brige i podrške dom sudjeluje u povodaženju mjera zaštite nad djecom kao i prevenciju djece s agresivnim oblikom ponašanja. Dom može smjestiti 24-ero djece i mlađih osoba te je dom podijeljen na dva muška i jedan ženski dio. Informacije vezane uz dom za djecu i mlađe osobe može se pronaći na stranici <http://domzaodgojpula.hr/o-domu.html>, na e-mail adresi domzaodgoj-pula@socskrb.hr te na broj telefona 052/496-927. Dom se nalazi u Puli na adresi Boškovićev uspon 6.

Dom za odrasle osobe je dom za starije koji se ne mogu brinuti sami o sebi, osobe koje su lošijeg zdravstvenog stanja te im je potrebna zdravstvena skrb 24 sata na dan, osobe koje su po utjecajem opojnih sredstva ili alkohola i osobe koje imaju psihičke probleme. Dom za odrasle osobe Vila Maria u Puli započinje sa radom od 2001. godine, a brine o odraslim osobama koje ne mogu skrbiti same o sebi. Dom nudi uslugu smještaja, boravka i pomoć u kućanstvu. Kroz razne projekte koje provode tijekom cijele godine djelatnici doma žele pomoći odraslim osobama kod brige i zadovoljavanja svojih potreba te postići otkrivanje vještina i sposobnosti odraslih osoba. Dom pruža korisnicima sve prostorije za njihove osobne potrebe kao i vrt, kapelicu i salon za uljepšavanje. Dom za odrasle osobe Vila Maria nalazi se u Puli na adresi Šišanska cesta 2. Sve potrebne informacije za građane moguće je pronaći na stranici <https://www.dom-vilamaria.hr/vila-maria/o-domu.html>, e-mail adresi info@dom-vilamaria.hr te na broj telefona 052/545-480.

Dom za djecu i odrasle je dom koji skrbi o djeci i ženama/muškarima koji su pretrpjeli obiteljsko nasilje. Njih je ponekad potrebno i smjestiti u tajne kuće kako bi se osjećali sigurnije, najčešće se te kuće nalaze u nekim udaljenim dijelovima na osami.

Svi domovi pružaju djeci i odraslima smještaj, hranu, zdravstvenu i psihološku pomoć kada je ona potrebna.

Centar za pomoć i njegu je centar koji otvara općina, županije ili država u svrhu pružanja pomoći i brige djeci i/ili odraslim osobama kojima je nužno potrebno. Prilikom otvaranja centra za pomoć i njegu potrebno je osigurati djeci i/ili odraslima adekvatan objekt i sredstva kao što su hrana, odjevni predmeti, knjige, lijekovi i slično. Također, centar mora imati svoje pedagoge, psihologe, pravnike i medicinsko osoblje koji će djeci i/ili odraslima moći pomoći kad god im je to potrebno.

6. UDRUGE UDOMITELJA

Udomitelji svoju podršku o brizi i pružanju potpore djeci traže i u raznim udrugama. Udruge djeluju diljem Hrvatske i svaka od njih udomiteljima pruža razne radionice, druženja, razgovore sa stručnim suradnicima i razne oblike naknada za zbrinjavanje djece. Kao i udomiteljima, udruge pružaju i djeci razne potpore u pogledu rasta i razvoja te shvaćanja problema u kojima su se našli. Nude im razne radionice, druženja i razgovore kada im je to potrebno.

6.1. Udruga „Oaza“

Udruga „Oaza“ djeluje na području Istarske županije, a smještena je u Rovinju. Udrugu je osnovala Crkva, koja se vodi kao neprofitna organizacija, 2000. godine. Potporu pružaju udomiteljima i djeci s područja Pule, Vodnjana, Štinjana, Rovinja i doma Peteh. Njihov je cilj omogućiti djeci rast i razvoj u kvalitetnim udomiteljskim obiteljima i na taj način smanjiti broj djece u dječjim domovima. Sudjeluju u suradnji s udomiteljskim obiteljima kod pronalaska odgovarajućeg odgoja i obrazovanja, kreiranja aktivnosti djece tijekom boravka u obitelji. Redovito organiziraju razne radionice i druženja udomiteljima, istražuju broj udomljene djece na području Istre i Hrvatske te postavljaju prijedloge za poboljšanje brige djeteta u udomiteljskim obiteljima. Udruga „Oaza“ do sada je zbrinjavala djecu na način da su pružali naknadu nezaposlenim udomiteljima kako bi oni svoje vrijeme posvetili djeci, pomagali u renovaciji stambenog

prostora i u opremanju istoga, pružali potporu udomiteljima i udomljenoj djeci, organizirali humanitarne akcije kako bi se osigurala prehrana, odjevni predmeti i druge stvari za udomljenu djecu i djecu u domovima. Udruga sudjeluje i u projektima s Udrugom udomitelja Istarske županije kako bi se smanjio broj djece u domovima te povećala kvaliteta udomiteljskih obitelji i broj djece u njima. Zbog velikog broja potreba udomitelja u cijeloj Hrvatskoj, udruga svoj humanitarni rad proširuje i u drugim gradovima kao što su Rijeka, Daruvar, Pakrac, Zagreb. Informacije o udruzi „Oaza“ građani mogu pronaći na stranici www.oaza.hr, na broju 091/1830-243 te na e-mail adresi eva.oaza@gmail.com.

6.2. Udruga „Nada“

Udruga udomitelja „Nada“ osnovana je prema inicijativi udomitelja i djece. Osnovana je 2005. godine te je njezino središte u Ivanecu, Varaždinskoj županiji. Njihov rad započeo je kako bi se unaprijedilo udomiteljstvo i osigurao kvalitetniji život djeci u udomiteljskim obiteljima. Udruga se bavi organizacijom izleta i raznih radionica za udomitelje i djecu, razgovorima s djecom, informiranjem osoba o udomiteljskom zanimanju. Također, udruga obilazi obitelji i pomaže im u rješavanju problema, nude im radionice i razgovore sa stručnim suradnicima roditeljima, udomiteljima i djeci. Proveli su razne projekte kao što su „Osnažena obitelj – sretno dijete“ i „Udomiteljstvo potaknimo, djecu osnažimo“ kako bi na taj način unaprijedili udomiteljstvo i kvalitetniji život djeci. Informacije o udruzi udomitelja „Nada“ građani mogu pronaći na stranici udruga-udomitelja-nada.hr, na broju telefona 042/440-281 te na e-mail adresi udruga.udomitelja.nada.ivanec@gmail.com.

6.3. Udruga „Zipka“

Udruga udomitelja „Zipka“ osnovana je 2007. godine u Varaždinu. Osnovana je s ciljem promidžbe i razvijanja udomiteljstva za djecu i mlade. Udruga djeluje samo na području Varaždinske županije te broji oko pedeset članova. Tijekom cijele godine organiziraju razne humanitarne akcije kao što su štandovi s radovima udomitelja i udomljene djece i dijeljenjem letaka kako bi bila što veća dostupnost informacija za

udomiteljstvo. Organiziraju razne izlete, piknike, predstave, edukacije i darivanja djece i udomitelja. Putem tih organizacija Udruga želi zadovoljiti potrebe udomljene djece, pružiti im potporu zbog odvajanja od bioloških roditelja, kao i pružiti potporu udomiteljima oko brige za djecu. Svake godine obilježava se Međunarodni dan obitelji kroz prigodna druženja svih udomitelja i udomljene djece. Udruga surađuje s gradom Varaždin, centrom za socijalnu skrb te s drugim općinama i gradovima. Informacije o udruzi „Zipka“ građani mogu pronaći na stranici www.zipkavarazdin.hr/o-nama, na e-mail adresi udomitelji.zipka@gmail.com te na broj mobitela 092/3547-443.

6.4. Udruga „Toplo srce“

Udruga „Toplo srce“ je udruga udomitelja djece i starijih osoba koja je osnovana 2007. godine u Velikoj Gorici. Kao i navedene Udruge, udruzi „Toplo srce“ u cilju je da poboljša kvalitetu života djece i mladih osoba u udomiteljskim obitelji, da se smanji broj djece u domovima, da se promovira udomiteljstvo i takva vrsta zanimanja, da se poboljša komunikacija između udomitelja i centra za socijalnu skrb i poboljšanje kod pružanja podrške djeci i mladima u samoinicijativi, odnosno da sami donose odluke u vezi svog života što se odnosi na biranje udomiteljskih obitelji, biranju obrazovanja i aktivnosti tijekom boravka kod udomitelja. Udruga „Toplo srce“ redovito organizira razne edukacije kroz radionice i grupne razgovore, izrađuje knjige za udomitelje kako bi se poboljšala kvaliteta brige o djeci, surađuje s ostalim Udrugama i gradovima. Kako bi se udomiteljstvo što više razvilo i kako bi udomiteljima bila pružena potpora u radu s djecom, a ujedno i djeci, Udruga je provela nekoliko projekata, a neki od njih su „Pomozi mi danas za moje bolje sutra“, „Mi jesmo udomljeni nismo drugačiji“ i „Care@net - mreža podrške udomiteljskim obiteljima i udomljenoj djeci“. Informacije o udruzi „Toplo srce“ građani mogu dobiti na stranici www.toplosrce-vg.com/statute.html, na e-mail adresi toplo.srce.vg@gmail.com i na broj 091/6219-940.

6.5. Udruga „Tobolac“

Udruga udomitelja i posvojitelja djece „Tobolac“ osnovana je u Splitu radi udruženja svih udomitelja u Splitu i okolici. Na inicijativu udomitelja osnovana je Udruga kojoj je u cilju da poveže sve udomitelje u okolici kako bi zajednički kroz razgovore, radionice, edukacije, izlete i druženja bili podrška jedni drugima i osigurali djeci kvalitetniji život u udomiteljskim obiteljima. Preko Udruge, koja ima stranicu na društvenoj mreži - Facebook, sve zainteresirane osobe za udomiteljsko zanimanje imaju priliku dobiti sve potrebne informacije. Ujedno, na Facebook stranici, oni objavljuju sve dječje radove, projekte koje su proveli, humanitarne akcije i edukacije. Organizirane su razne edukacije koje su pod inicijativom „Protiv zanemarivanja djece“. Svaka edukacija ima svoju temu, a neke od njih su „Kako terapijski roditelj pomaže djetetu kroz ljutnju i tugovanje“, „Što trebamo znati o traumatskim iskustvima (djece)“, „Razvoj osobnih snaga“ i razne druge. Putem ovih edukacija želi se usmjeriti pažnja na djecu koja su prošla težak put u svojoj prošlosti i kojima je potrebna sva toplina i ljubav udomitelja. Ujedno se i udomiteljima pruža potpora i ukazuje na što se sve treba obratiti pozornost kada se udomi dijete ili mlađa osoba. Udruga sudjeluje u raznim projektima sa Splitom te sa ostalim općinama i gradovima u okolici. Informacije o udruzi „Tobolac“ građani mogu pronaći na Facebook stranici, e-mail adresi udruga.tobolac@gmail.com i na broj 098/1345-075.

7. POSTANI UDOMITELJ

Svako dijete ima pravo odrastati u obitelji i obiteljskom okruženju te zbog toga svaka osoba ima pravo školovati se za udomitelja. Osobe koje se odluče na zanimanje udomitelja javljaju se u centar za socijalnu skrb na odjel udomiteljstva. Potrebno je predati zahtjev i propisanu dokumentaciju. Dokumentaciju koju je potrebno predati je:

- zahtjev za posao udomitelja;
- svjedodžbe i potvrda o školovanju;
- potvrdu o zdravstvenoj sposobnosti;
- potvrdu o naknadi za rad;
- potvrdu o vlastitoj imovini;
- kopiju osobnog dokumenta;
- suglasnost članova obitelji.

Sljedeći korak je razgovor sa centrom za socijalnu skrb, pedagogima, psiholozima i pravnicima nakon čega slijedi testiranje o psihološkom stanju osobe koja želi postati udomitelj. Nakon obavljenog razgovora centar za socijalnu skrb odlazi u dom osobe koja je predala zahtjev kako bi provjerila odgovaraju li stambeni uvjeti uvjetima za zanimanje udomiteljstva. Uvjeti koji moraju biti zadovoljeni jesu:

- udomitelj treba posjedovati svoju kuću ili stan;
- njegov stan ili kuća treba biti u području gdje se nalazi škola, vrtić, trgovina o prehrambenim proizvodima, bolnica;
- stan ili kuća treba imati dovoljno prostora za boravak obitelji;
- stan ili kuća treba imati određeni broj soba za smještaj djece;
- stan ili kuća treba imati toplu i hladnu vodu;
- stan ili kuća treba biti čista;
- stan ili kuća na nekoliko katova mora imati osigurano stubište, odnosno propisanu ogradu;
- kuhinja i blagovaona u stanu ili kući trebaju biti dovoljno prostrane da se u njoj priprema hrana i zajednički jede;
- stan ili kuća ne smije imati kamere i slične uređaje kojima se mogu snimati udomljena djeca.

Kada osoba preda svu dokumentaciju i obavi razgovore sa djelatnicima centra za socijalnu skrb te centar zaključi da su svi stambeni uvjeti ispunjeni, osobu i članove njezine obitelji usmjerava na obučavanje za zanimanje udomitelja. Centar za socijalnu skrb izdaje licencu za udomiteljstvo na rok od pet godina tek kada je osoba završila navedeno obučavanje. Licencu udomitelja nakon isteka udomitelj može ponovno obnoviti sve do navršene 64. godine života ili dok centar za socijalnu skrb ne odluči drugačije.

Stranice gdje se mogu pronaći sve važne informacije za obavljanje zanimanja udomitelja jesu:

- <https://centar-sirius.hr/postani-udomitelj/>
- <https://www.czss-zagreb.hr/obraci-i-dokumenti/letci>
- <https://www.czss-pakrac.hr/dokumenti/>
- <https://udomiteljizadjecu.hr/korisne-informacije/sto-znaci-bitu-udomitelj/>

8. INTERVJU

Intervju je komunikacija između dvije ili više osoba koja se temelji na pitanjima i odgovorima. Ispitivač postavlja pitanja ispitaniku kako bi saznao nešto o ispitaniku, njegovom zanimanju, prošlosti, budućnosti, kako bi procijenio njegovu vještinu, upoznao njegovu ličnost.

Vrste intervjuja su:

- Strukturirani – ispitivač pripremi pitanja koja će postavljati ispitaniku
- Polustrukturirani – ispitivač odredi temu intervjuja i odredi sve podatke koje mora prikupiti
- Nestrukturirani – ispitivač nema pripremljena pitanja već provodi intervju bez pripreme. Potrebno je da se ispitivač pripremi o temi o kojoj želi voditi intervju.

U ovom radu proveden je strukturirani intervju. Provedena su tri intervjuja od kojih je prvi proveden s udomiteljicom koja je ujedno i baka autorice ovoga rada. Drugi je proveden sa socijalnom radnicom centra za socijalnu skrb Pula te treći sa udomljenim djetetom koje danas ima 21. godinu.

8.1. Intervju sa udomiteljicom Jelkom Vukelić

Jelka Vukelić udomiteljica je već 20-ak godina. Ima tri biološka sina i baka je autorice ovoga rada. Udomila je 30-ak djece koja su danas odrasli ljudi. 2018. godine dobila je nagradu od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za promicanje i obavljanje udomiteljstva, a 2019. godine dobila je nagradu od grada Vodnjan. Također, 2019. godine dobila je i zahvalnicu centra za socijalnu skrb Pula za brigu, ljubav, pažnju i toplinu pruženu udomiteljskoj djeci te za iznimno dobru suradnju s centrom za socijalnu skrb Pula-Pola. Nakon dobivenih nagrada Jelka Vukelić dala je intervju za Glas Istre gdje govori o svom životu i udomiteljstvu. Jelka Vukelić trenutno ima udomljeno dvoje djece, a nada se kako će još imati prilike pružati ljubav i pažnju djeci kojoj je to potrebno.

Slika 1 Jelka Vukelić

Izvor: arhiva autorice

Slika 2 Nagrada od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

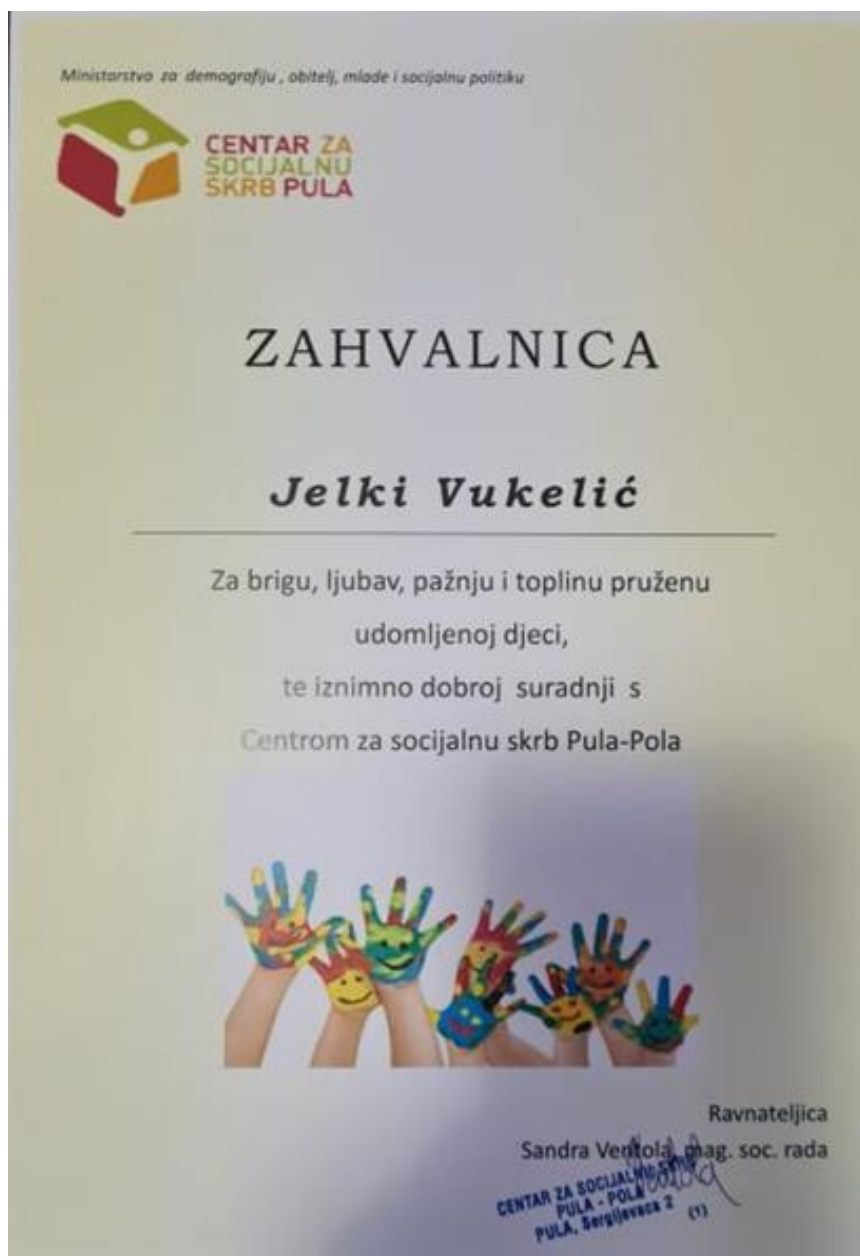
Izvor: arhiva autorice

Slika 3 Nagrada od grada Vodnjana

Izvor: arhiva autorice

Slika 4 Zahvalnica od centra za socijalnu skrb Pula

Izvor: arhiva autorice

Slika 5 Članak iz novina

Izvor: arhiva autorice

1. Recite mi nešto o sebi?

Zovem se Jelka Vukelić i imam 65 godina. Imam tri biološka sina i četvero unučadi te živim u Vodnjanu. To je mali grad u Istri smješten nekoliko kilometara od Pule.

2. Kada ste se počeli baviti udomiteljstvom?

Udomiteljstvom sam se počela baviti prije 20-ak godina.

3. Kada ste se odlučili baviti time?

Udomiteljstvom sam se odlučila baviti zbog toga što sam kao mlada ostala bez svojih roditelja te sam se morala brinuti za sebe i svoga brata. Meni nitko nije htio pomoći kada sam se našla u toj situaciji već sam sama brinula o sebi i bratu. Mi smo tada živjeli malo kod bake, malo kod tete, nismo imali dom, a za svaku fetu kruha koju smo dobili brat i ja, morala sam raditi i na taj način njima „plaćati“. Zbog toga ja želim pomagati drugima, drugoj djeci pružiti ljubav koju ja nikad nisam imala.

4. Koliko djece ste do sada udomili?

Udomila sam do sada 40 -tero djece. To su čak djeca koja su bila kod mene od rođenja pa do dan danas. Ostala djeca su bila stara dvije, tri, četiri godine, odnosno većinom sam primala mlađu djecu. Sada udomljavam nešto stariju djecu koja budu kod mene po par mjeseci i imaju od 14 godina pa nadalje.

5. Udomljavate li još uvijek djecu?

Da, udomljavam još uvijek.

6. Koliko trenutno imate udomljene djece?

Trenutno imam jedno dijete. Dvoje djece, koje sam udomila prije 20-ak godina i koji više nemaju veze sa Centrom za socijalnu skrb, žive i dalje kod mene.

7. Jeste li udomljavali djecu s posebnim potrebama?

Jesam, udomila sam dva brata. To su bila prva djeca koju sam udomila. Imali su pet i pol godina i sada trenutno žive u jednoj ustanovi.

8. Koji problemi su postojali kod djece s posebnim potrebama?

Ja to nikada nisam gledala kao problem, jednostavno sam im morala pružiti više pažnje jer su oni bili u stanju svašta učiniti. Takva djeca traže od udomitelja da oni budu samo njihovi te im je smetalo kada su druga djeca dolazila kod nas.

9. Koje su prednosti u radu s djecom s posebnim potrebama?

Djeca s posebnim potrebama jako su privržena osobama koje im pružaju ljubav, toplinu i sigurnost. Takva djeca vole da im se pruži pažnja, zagrljaj, poljubac, neka topla riječ. Njima je to više nego dovoljno, a to shvaćam po njihovom osmijehu na licu.

10. Koje su prednosti kod udomljavanja djece?

Prednost je ta da mi surađujemo s Centrom za socijalnu skrb i što djeci možemo odmah pružiti dom i ljubav. Puno je jednostavnije nego posvajanje iz razloga što se kod posvajanja moraju proći određene procedure i to dijete postaje njihovo dijete, a mi udomitelji toj djeci pružamo ljubav i dom na neodređeno vrijeme, par dana, mjesec ili godinu.

11. S kojim problemima ste se susretali kod udomljavanja djece?

Kada dijete dođe kod udomitelja, ono ne poznaje okolinu, boji se, teško mu je, potrebno je s njim stupiti nekako u kontakt, porazgovarati. Djeca plaču za svojim roditeljima, kako god da oni žive, jer osjećaju da su odvojeni od svojih roditelja. Neka djeca čak i noćima ne spavaju, imaju ružne snove, prizivaju roditelje, sve dok ne shvate da im je dobro tu gdje jesu, kod udomitelja, osoba koja im pruža neku sigurnost, ljubav, toplinu. Djeca na kraju teško i odlaze od mene, svog udomitelja.

12. Koliko danas ima godina prvo dijete koje ste udomili?

Danas ono ima 27 godina. Svaki me dan zove i pita kako sam i što radim.

13. Koliko godina je imalo najmlađe dijete koje ste udomili?

Najmlađe dijete koje sam udomila bio je dječak koji je imao tri i pol mjeseca i to se dijete nalazi već 20 godina u našoj obitelji.

14. Jeste li ostali u kontaktu s djecom koja više ne borave kod Vas?

Jesam, ostala sam u kontaktu s puno djece. Ima djece koja su tek saznala da su bila kod mene pa me dođu posjetiti i vidjeti gdje su oni to bili kao mali i tko se to brinuo za njih kada im je najviše trebalo.

Ima jedna lijepa priča koju bih Vam voljela ispričati. Jedna djevojčica koja je bila kod mene morala je otići kod drugih udomitelja jer je kod mene bilo previše djece. Prošle su godine i godine kada smo jednog dana muž i ja otišli na tržnicu u Pulu i pred mene je stala prelijepa djevojka. Pozdravila me i upitala: „Poznajete li Vi mene? Ja sam živjela kod Vas“. Nažalost, ja ju nisam prepoznala jer je puno djece bilo kod mene, a ona je ipak već odrasla. Kada mi je rekla ime, zagrlila sam je i bila sam presretna. To je bio neopisiv osjećaj, cijeli dan sam od radosti pjevala i bila ispunjena srećom. Moj trud se isplatio, to sam tek tada shvatila.

15. Što Vas i dalje potiče da se i danas bavite udomiteljstvom?

Toliko sam toj djeci privržena da jednostavno ne mogu prekinuti udomiteljstvo i dok god mogu stajati na svojim nogama i brinuti se za njih ja ću im pružati svoju ljubav i svoj dom. Naravno i dok mi god to Centar za socijalnu skrb dozvoljava. U toj djeci sam pronašla sebe i moram im pomoći. Ono što ja nisam imala želim njima pružiti.

Spomenula bih i nagradu koju sam dobila od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Zagrebu te od grada Vodnjana za najboljeg udomitelja u Istri. Mislim da bih pokupila cijelu djecu svijeta da je to ikako moguće.

Zaista sam sretna što i moje unuke idu mojim koracima, odnosno one će postati odgojiteljice što znači da će se brinuti i pružati djeci ljubav.

16. Jeste li član neke od udruga za udomitelje te pomažu li Vam oni kod brige za djecu?

Jesam, član sam udruge „Oaza“. Oni mi pomažu svaki put kada su u mogućnosti iako većinom surađujem s Centrom za socijalnu službu koji mi, također, pomažu koliko god mogu.

17. Koji bi savjet dali udomiteljima koji kreću u to zanimanje?

Osobe koje kreću u udomiteljstvo trebaju imati veliko srce i trebaju znati pružiti ljubav, ali najvažnije je da treba imati dobre živce kako bi mogao biti strpljiv jer do djece koja su odvojena od svojih roditelja treba nekako doprijeti.

8.2. Intervju socijalna radnica

1. Recite mi nešto o sebi.

Zovem se Dolores Matasić i imam 26 godina. Rodom sam iz Karlovca, a u Puli radim i živim od prosinca 2019. godine. Završila sam Pravni fakultet u Zagrebu, smjer Socijalni rad. U Puli sam radila udomiteljstvo i posvojenje, a sada radim Obiteljsku pravnu zaštitu.

2. Što Vas je potaklo za zanimanje socijalne radnice?

Potaknulo me to što volim slušati ljude i njihove probleme. Nastojim ljudima uvijek dati neki savjet ili im na bilo koji drugi način pomoći u rješavanju problema. Nekad savjeti ne pomažu pa sam im tada potpora kako bi se lakše mogli nositi sa svojim problemima i dobiti uvid u svoju situaciju. Želja za takvim zanimanjem mi je došla u četvrtom razredu srednje škole i upravo ovaj fakultet bio je najbliže onome čime se ja želim baviti u životu.

3. Koliko dugo se bavite tim poslom?

Socijalna radnica sam tek godinu dana i 7 mjeseci.

4. Jeste li imali ikada problema u svom privatnom životu zbog Vašeg zanimanja?

Nisam imala nikada nikakvih problema u svom privatnom životu zbog mog zanimanja.

5. Koji Vam je bio najteži slučaj?

Najteži slučaj mi je bio kada sam vraćala djecu koja su bila smještena u udomiteljskoj obitelji u Zagrebu njihovoj majci. Djeca su joj bila oduzeta na godinu dana. Prije nego što su joj djeca vraćena, napravila se procjena majke je li ona sposobna brinuti ponovno o njima. Nakon procjene, djeca su vraćena majci, no tada probleme stvara udomiteljica. Udomiteljica se vezala za djecu koja su bila stara dvije godine i četiri godine, naime ona nije htjela da se djeca vrate majci. U tom postupku tužila me je i ja sam završila na disciplinskom sudu socijalnih radnika. Na kraju, djeca su vraćena majci.

Drugi teži slučaj bila je žurna mjera izdvajanja gdje je djevojčica tužila baku, koja je ujedno bila i njezina udomiteljica, za fizičko zlostavljanje. Pokrenuo se postupak žurne mjere izdvajanja nakon čega se ispostavilo da je djevojčica lagala. Tada taj cijeli postupak postaje puno teži i kompliciraniji jer udomitelj koji je prijavljen za neki oblik zlostavljanja ili zanemarivanja više ne može biti udomitelj.

6. Kako se osjećate kada morate odvojiti dijete od bioloških roditelja?

Ovisi o situaciji. Takve stvari se moraju odraditi jer je to u najboljem interesu djece i zaštiti njihovih prava.

7. Zašto se najčešće odvajaju djeca od bioloških roditelja?

Većinom se radi o dužem zlostavljanju, zanemarivanju djece i njihovih osnovnih potreba kao što su higijena i zdravlje, a ujedno i razvojne, emocionalne i tjelesne potrebe. Na primjer jednom je bio slučaj žurnog izdvajanja od majke zbog zlostavljanja gdje je djevojčica od 13 godina navela da se ona boji svoje mame.

8. Koji je postupak kada se dijete udomljava?

Postupak kod žurne mjere izdvajanja djeteta od majke i udomljavanja je taj da se zove jedna od udomiteljskih obitelji i ukoliko je ona spremna primiti dijete, kao naša Jelka,

onda mi dovodimo dijete udomitelju. Nakon toga radi se prijedlog sudu da se dijete povjerava udomiteljskoj obitelji gdje se ujedno dobiva rješenje o smještaju. Dijete se tijekom boravka kod udomiteljske obitelji svakodnevno prati te im se pruža podrška od strane udomitelja i socijalnih radnika.

9. Koliko djece je udomljeno u Puli?

U Puli je trenutno udomljeno 20-ero djece. Međutim, mi djecu koja imaju prebivalište u Puli smještamo i u udomiteljske obitelji koje se nalaze izvan Pule kao što su Opatija, Rijeka, Vrbovec. Ukupno ima 30-ero udomljene djece koja su smještena i/ili koja imaju samo prebivalište u Puli.

10. Koliko udomitelja ima u Puli?

Imamo 20 registriranih udomiteljskih obitelji u Puli.

8.3. Intervju sa udomljenim djetetom - Ivan Mustafić

1. Recite mi nešto o sebi.

Zovem se Ivan Mustafić i imam 21. godinu. Rođen sam u Puli, ali trenutno živim u Vodnjanu. Završio sam srednju ekonomsku školu u Puli. U slobodno vrijeme bavim se street work out-om. Jako volim crtati te planiram upisati industrijski dizajn, smjer autodizajn. Imam šestero braće i tri polusestre. Iako nisam odrastao s njima, znamo se družiti i svi smo ostali u dobrim odnosima. Sa svojim mlađim bratom živio sam u udomiteljskoj obitelji kod Jelke Vukelić.

2. Koliko dugo ste bili u udomiteljskoj obitelji?

U udomiteljsku obitelj došao sam kada sam imao 16 mjeseci i ovdje, u istoj obitelji, boravim 20 godina.

3. Jeste li boravili u više udomiteljskih obitelji?

Nisam, boravio sam samo u jednoj udomiteljskoj obitelji kod Jelke Vukelić.

4. Čuješ li se i viđaš sa svojim biološkim udomiteljima?

Naravno, čujem se i viđam sa majkom. U dobrim odnosima sam samo s majkom koju ponekad i vidim. Ona trenutno živi kod moje bake pa znam otići kod njih. Nemam kontakt sa svojim ocem te s njim nisam u dobrim odnosima.

5. Kako ste se osjećali kod udomitelja kod kojih ste boravili?

Osjećao sam se super, kao da sam sa svojom majkom, odnosno sa svojom obitelji. Od obitelji, a posebno od tete Jelke, u kojoj sam smješten dobio sam svu onu ljubav koju nisam dobio od svojih roditelja.

6. Kako ste se slagali s njima?

Slagali smo se odlično. Kao i u svakoj obitelji i tu je bilo svađa i prepirki, ali to je sve normalno i mi smo to uvijek brzo riješili.

7. Čuješ li i viđaš li se još s udomiteljima?

Čujem i viđam, trenutno sam još uvijek kod moje tete Jelke.

8. Jesu li se djeca ružno odnosila prema tebi zbog toga što si boravio kod udomitelja?

Ne, nisu nikada. No, jedna profesorica u osnovnoj školi ponekad se znala ružno odnositi prema meni zbog toga što sam udomljen, no to nije dugo trajalo.

9. Što bi poručio djeci koja tek počinju živjeti kod udomitelja?

Poručio bih im da se prilagode toj situaciji jer oni su djeca i ne mogu na takve stvari utjecati, ali mogu utjecati na ono što će kasnije postati. Neka od sebe naprave najbolju moguću verziju.

9. ZAKLJUČAK

Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava skrb u udomiteljskoj obitelji. Cilj je udomiteljstva da se djetetu pruži ljubav i sigurnost te da se zadovolje sve njegove potrebe. Udomiteljska obitelj je obitelj koja djetetu, uz ljubav, pruža smještaj, hranu, odjeću i obuču, odgoj i obrazovanje. Ona

prihvata dijete kao svojeg člana obitelji kojemu pruža potporu i uključuje ga u sve obiteljske situacije i druženja. Dijete odlazi u udomiteljsku obitelj kada ga roditelji zanemaruju zbog nezadovoljavanja njegovih osobnih potreba, kada ga iskorištavaju za pretjerani rad i kada nad njim vrše seksualno i/ili fizičko nasilje. Postupak odvajanja od roditelja i smještaja djece kod udomiteljske obitelji provodi centar za socijalnu skrb. Njihova primarna zadaća je da pruže potporu djetetu, zaštite njegova prava i osiguraju mu brigu o njegovom odgoju, obrazovanju i zdravlju.

Budući da je velik broj djece odvojen od bioloških roditelja ili napušten od njihove strane, domovi za djecu su puni, a udomiteljskih obitelji je premalo. Kako bi se postigla veća zainteresiranost za zanimanje udomitelja potrebno ga je oglašavati. Oglašavati se može putem e-maila, radija, plakata, letaka i reklama na televiziji. Potrebno je građanima pružiti sve informacije vezane za udomiteljstvo kao i prikazati broj djece u domovima bez roditeljske skrbi i ljubavi.

Potrebno je da centar za socijalnu skrb organizira, što je više moguće, prezentacija, radionica i edukacija kako za udomitelje tako i za građane koji imaju interes za udomiteljstvo. Uz razne edukacije, udomiteljima je bitna i financijska pomoć koja je u Hrvatskoj minimalna te to nije dovoljno svim udomiteljima da se kvalitetno brinu o udomljenoj djeci. Uz centar za socijalnu skrb, udomiteljima financijski pomažu i Udruge. Također, Udruge koje su navedene u radu djeluju širom Hrvatske na način da udomiteljima pružaju potporu u pogledu razgovora sa stručnim suradnicima, kako individualnim tako i grupnim.

Kako bi svako dijete imalo osmijeh na licu, živjelo u ljubavi i steklo samopoštovanje i samopouzdanje potrebno je da se djeca odvojena od bioloških roditelja ili napuštena razvijaju i odgajaju u udomiteljskim obiteljima. Upravo zbog toga, potrebno je da se zanimanje udomitelja što više oglašava jer u današnjem svijetu, svijetu tehnologije, upravo će oglašavanje privući potencijalne udomitelje koji će djeci pružiti svoj dom, ljubav, toplinu i sigurnost, ono što je njima u tim trenucima najpotrebnije. Koliko god bio težak posao udomitelja jer djeci je potrebno posvetiti čitavo svoje slobodno vrijeme, sjetimo se da je ipak djeci u trenucima odvajanja od roditelja najteže i oni prolaze jedan „crni“ period u svom životu.

LITERATURA

KNJIGE:

1. *Obiteljski zakon*, Narodne novine 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 61/11 (2012.). Novi informator d.o.o., Zagreb
2. *Zakon o socijalnoj skrbi*, Narodne novine 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06, 79/07 (2007.) Novi informator d.o.o., Zagreb
3. *Zakon o udomiteljstvu*, Narodne novine 79/07 (2011.). Novi informator d.o.o., Zagreb
4. *Zakon o udomiteljstvu*, Narodne novine 115/18 (2017.). Novi informator d.o.o., Zagreb
5. Žižak, A. (2010.) *Udomiteljstvo djece u Hrvatskoj*. UNICEF, Zagreb

INTERNET IZVORI:

1. Centar za socijalnu skrb Zagreb, *Udomiteljstvo*. Dostupno na: <https://www.czss-zagreb.hr/djelatnosti/udomiteljstvo> (5.8.2021.)
2. CZSS Novi Marof (2019), *Vrste udomiteljstva*. Dostupno na: <https://www.czss-novi-marof.hr/2019/01/04/vrste-udomiteljstva/> (5.8.2021.)
3. *Obiteljski zakon*, Narodne novine 103/15, 98/19. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/88/Obiteljski-zakon> (8.8.2021.)
4. Leksikografski zavod Miroslav Krleža (2021.) *Obitelj*. Dostupno na <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=44557> (8.8.2021.)
5. Centar za socijalnu skrb Pazin. Dostupno na: <https://czss-pazin.hr/oc-pula/> (27.8.2021.)
6. Centar za socijalnu skrb Pula. Dostupno na: <https://www.czsspula.hr/o-nama> (23.08.2021.)
7. Dom za odgoj djece i mladeži Pula. Dostupno na: <http://domzaodgojpula.hr/o-domu.html> (27.08.2021.)
8. Dom za odrasle osobe Vila Maria. Dostupno na: <https://www.dom-vilamaria.hr/vila-maria/o-domu.html> (27.8.2021.)
9. Udruga udomitelja „Nada“. Dostupno na: <https://udruga-udomitelja-nada.hr/> (22.8.2021.)
10. Udruga udomitelja „Oaza“. Dostupno na: <http://www.oaza.hr/> (22.08.2021.)

11. Udruga udomitelja „Tobolac“. Dostupno na: <https://www.facebook.com/tobolac/> (22.8.2021.)
12. Udruga udomitelja „Toplo srce“. Dostupno na: <http://www.toplosrce-vg.com/statute.html> (22.8.2021.)
13. Udruga udomitelja „Zipka“. Dostupno na: <https://www.zipkavarazdin.hr/o-nama/> (22.8.2021.)
14. CZSS Novi Marof (2019.) *Prava i obveze udomitelja*. Dostupno na: <https://www.czss-novi-marof.hr/2019/01/04/prava-i-obveze-udomitelja-i-korisnika-udomiteljstva/> (10.8.2021.)

POPIS SLIKA

Slika 1 Jelka Vukelić.....	21
Slika 2 Nagrada od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku ...	22
Slika 3 Nagrada od grada Vodnjana.....	23
Slika 4 Zahvalnica od centra za socijalnu skrb Pula	24
Slika 5 Članak iz novina	25

SAŽETAK

Udomiteljstvo je oblik skrbi o djetetu koje mu pruža ljubav, toplinu, sigurnost i brigu o zdravlju i njegovim potrebama. Cilj je udomiteljstva da se dijete razvija u obitelji i obiteljskom okruženju te da stekne samopouzdanje i samopoštovanje. Udomiteljska obitelj je obitelj u kojoj djeca dobivaju ljubav i sigurnost te smještaj, hranu, odjevne predmete, odgoj i obrazovanje. Djeca se udomljavaju iz razloga što roditelji zanemaruju njihove potrebe, primjenjuju nad njima seksualno i/ili fizičko nasilje te ih zlostavljaju.

Centar za socijalnu skrb sudjeluje kod odvajanje djece od bioloških roditelja i udomljavanja. Obavezni su pronaći udomiteljsku obitelj prema potrebama djeteta. Centar je obavezan pratiti djetetov razvoj i promjene u ponašanju sve dok je dijete smješteno kod udomiteljske obitelji.

Kako bi udomitelji djetetu pružili kvalitetnu skrb potrebno je da sudjeluju u raznim radionicama i edukacijama koje organizira centar za socijalnu skrb ili Udruge. Uz radionice i edukacije, udomitelji odlaze na razgovore sa psiholozima, pedagogima, pravnicima, koji se provode individualno i/ili grupno sa ostalim udomiteljima. Uz centar za socijalnu skrb potporu udomiteljima pružaju i Udruge koje djeluju širom Hrvatske. Jedna od potpora je financijska naknada kako bi udomitelji djetetu mogli priuštiti što kvalitetniji odgoj i obrazovanje. Upravo je financijska potpora u Hrvatskoj minimalna pa se zbog toga djetetu ne može osigurati kvalitetan život. Zbog toga je udomitelja sve manje, a djece u domovima sve više.

Ključne riječi: udomiteljstvo, udomiteljska obitelj, dijete, centar za socijalnu skrb.

SUMMARY

Foster care is a form of child care that gives a child love, warmth, safety and care for his health and his needs. Foster care aims to raise the child in a family and family surrounding and that the child gains self-confidence and self-respect. A foster family is a family where children receive love and safety and accommodation, food, clothing premises, upbringing and education. Children are fostered because parents neglect their needs, apply sexual and/or physical violence against them, and abuse them. The social welfare center participates in the separation of children from biological parents and foster care. They are obliged to find a foster family according to the needs of the child. The center is obliged to follow the child's development and behavioral changes as long as the child is placed with a foster family.

In order for foster parents to provide quality care to the child, it is necessary that they participate in various workshops and educations organized by the social welfare center or associations. In addition to workshops and educations, foster parents go to interviews with psychologists, pedagogues, lawyers, which are carried out individually and/or in a group with other foster parents. In addition to the social welfare center, support for foster parents is provided by associations operating throughout Croatia. One of the supports is the financial compensation so that foster parents can afford the child the best possible upbringing and education. Financial support in Croatia is the minimum, which is why the child cannot be provided with a quality life. As a result, there are fewer foster parents and more children in children's homes.

Keywords: foster care, foster family, child, social welfare center.